

1 Март

Първи март е един
от най –
любимите
празници на малки
и големи.

С него ние поставяме
символичното начало на
новата стопанска година,
пролетта и прераждането
на природата.

На този ден всеки се окичва
не само с мартениците,
които най – близките хора
са му подарили, но и с
усмивка и надежда за едно
ново, по – добро начало.

Честита Баба Марта

Навсякъде по света хората посрещат пролетта с огромна радост и възбуждане, но България е една от малкото държави, които празнуват нейното идване с толкова голям празник, изпълнен с традиции, чиито корени се крият в далечното минало на нашия народ. Както вече сигурно се досещате няма как да говорим за първи март и да не споменем Баба Марта. Според народните вярвания тя е или стара и куца жена, или млада и хубава девойка, но и в двата случая олицетворява слънцето и пролетта.

Легендите и
преданията,
свързани с Баба
Марта са
многобройни. Според

една от тях тя е сестра
на Малък и Голям Сечко
(месеците Януари и
Февруари) и е люта и
сърдита, защото двамата ѝ

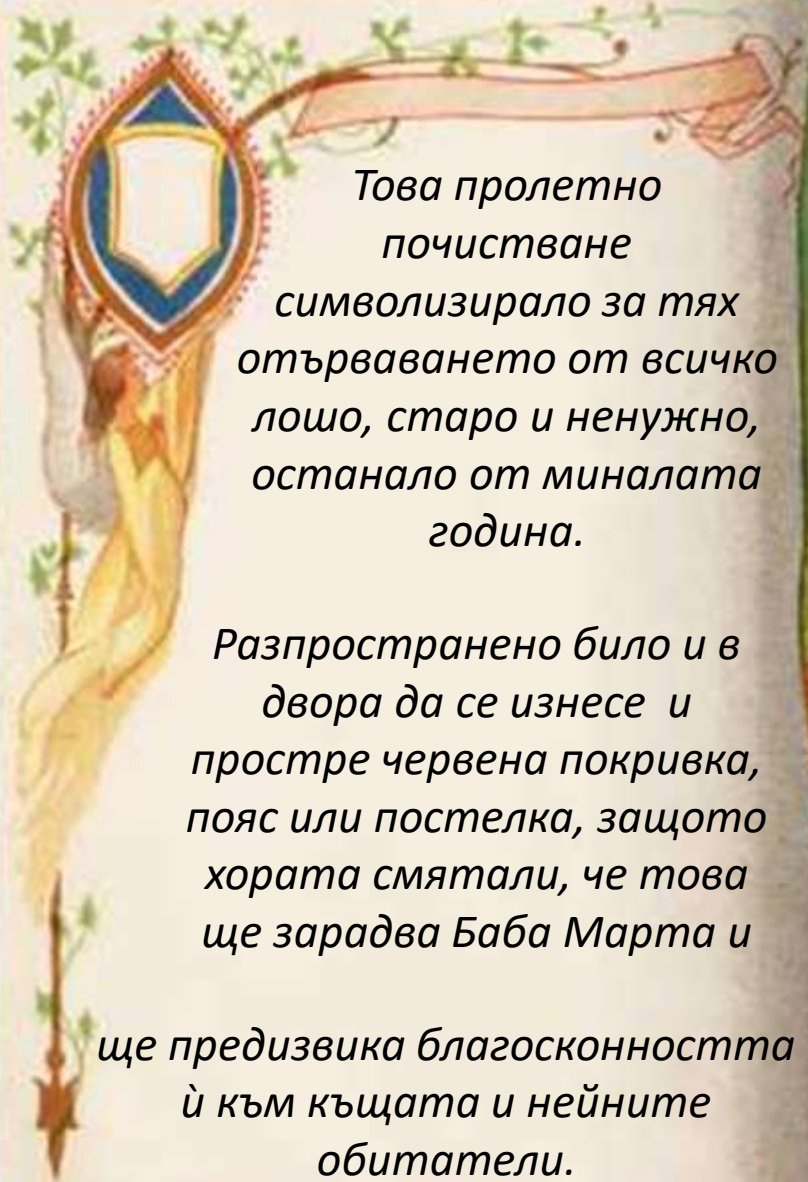

братя или правят
някоя голяма пакост,
или винаги изпиват
виното и не я
оставят да го
опита.

Както вече сигурно сте забелязали, всички разкази са единомдушни за лютото и променливо настроение на Баба Марта, което оказва влияние на времето. В миналото българите вярвали, че когато тя се засмее, навън ще е слънчево и топло, но разсърди ли се, задухва силен вятър и облаци закриват слънцето. Поверието гласи, че на 1-ви март тя спохожда хората и посевите, облечена в червен сукман, червени чорапи и червена забрадка. Хората вярвали, че старицата ще влезне само в спретната и подредена къща и поради тази причина в края на февруари семействата почиствали домовете си старателно.

Това пролетно
почистване
символизираше за тях
отърваването от всичко
лошо, старо и ненужно,
останало от миналата
година.

Разпространено било и в
двора да се изнесе и
простре червена покривка,
пояс или постелка, защото
хората смятали, че това
ще зарадва Баба Марта и

ще предизвика благосклонността
ѝ към къщата и нейните
обитатели.

Баба Марта била изключително благоразположена към хората, които носели мартеници, откъдето идва и многовековната традиция на този ден да се окичваме с бели и червени конци. Мартеницата е един от най – обичаните български символи. Най – често тя се прави от усукани вълнени или памучни бели и червени конци. Всеки един от цветовете има своето значение – белият символизира чистотата, невинността, новото начало, а червеният олицетворява живота, енергията на слънцето и плодородието. Въпреки това в различните краища на България мартениците могат да са направени и от други цветове.

Така например в Родопите те са многоцветни, а в Софийско и Мелнишко може и да са сини и червени.

В миналото в различните краища на България свалянето на мартениците е било свързвано с различни предсказания.

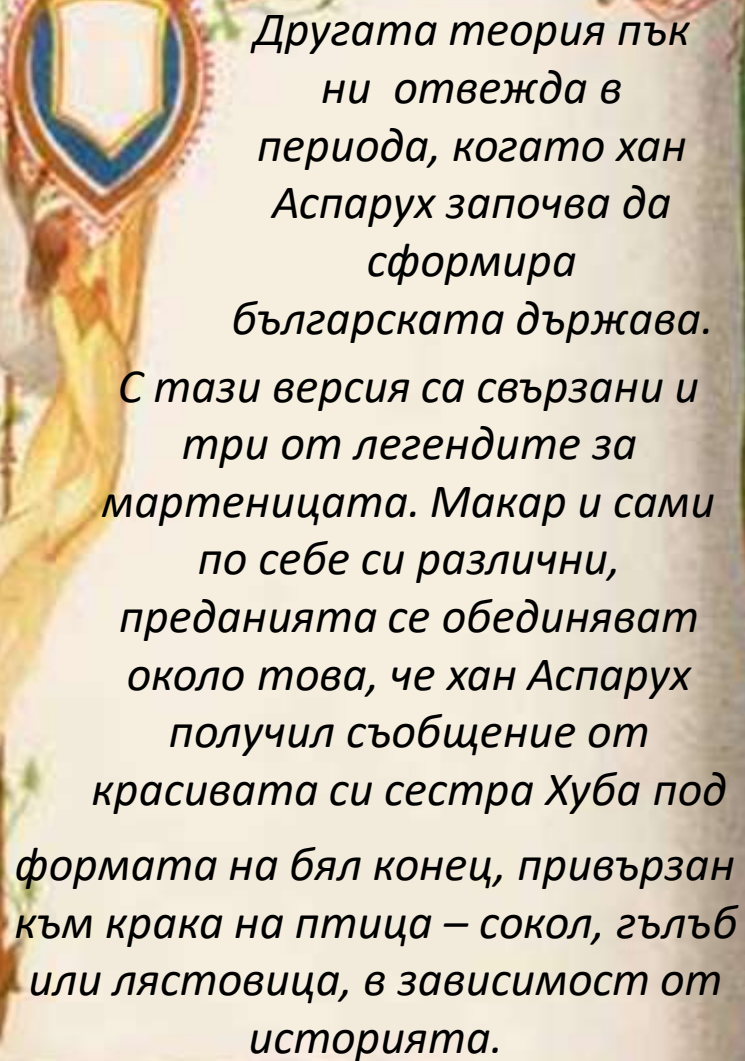
Хората от Южна България, например, вярвали, че мартеницата, носена на китката трябва да се свали, когато човек видел щъркел.

Мартениците от врата пък се сваляла, когато се види лястовица, за да стане шията грациозна и дълга като на птица.

Ако хората искали да бъдат румени и здрави, трябвало да закачат мартеницата си на цъфнало дръвче, а ако искали да избягат от всичко зло, те трябвало да я хвърлят в течаща вода, която да отнесе злините. В последно време около произхода на мартениците се заражда спор. Според една от версиите този амулет води началото си още от времето, когато траките са живяли по нашите земи и закачали червени конци на добитъка си, за да го предпазят от болести.

Другата теория пък ни отвежда в периода, когато хан Аспарух започва да сформира българската държава. С тази версия са свързани и три от легендите за мартеницата. Макар и сами по себе си различни, преданията се обединяват около това, че хан Аспарух получил съобщение от красивата си сестра Хуба под формата на бял конец, привързан към крака на птица – сокол, гълъб или лястовица, в зависимост от историята.

По време на пътя птицата се наранила и така конецът се оцветил и в червено. Зарадван от скъпата вест от сестра си, хан Аспарух накичил целия си народ с такива конци откъдето се смята, че произлиз и съвременната традиция.

Независимо от своя произход, мартеницата остава един от най – емблематичните и обичани символи на България. Бяло – червеният конец е това, което в един ден свързва всички българи, независимо от това къде се намират.

